

Kiinteistöyönantajat ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamiseksi (pysyvä oleskelulupa)

VN/7059/2024

Kiinteistöyönantajat ry kiinteistöalan työnantajayritysten työmarkkinajärjestönä ja kiinteistöpalvelualan yritysten toimialajärjestönä kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ulkomaalaislain muuttamiseksi. Kiinteistöyönantajat ry tarkastelee esitystä ulkomaista työvoimaa tarvitsevan, rakennetussa ympäristössä kriittisiä tukipalveluja tuottavan kiinteistöpalvelualan näkökulmasta.

Kiinteistöpalveluala tuottaa arvoa suomalaisten arkeen kiinteistöjen hoito- ja ylläpitopalveluilla, erilaisilla toimitila- ja käyttäjäpalveluilla sekä kiinteistöjen hallinnointipalveluilla. Yli sadantuhannen henkilön toimiala monimuotoisine yrityksineen on yksi merkittävimmistä maahanmuuttajien työllistäjistä Suomessa.

Ulkomaalaisten osuus alan työvoimasta on yli 22 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa osuus on huomattavasti suurempi, pääkaupunkiseudulla jo yli 60 %. Alan isoimpien yritysten henkilöstö koostuu jopa sadasta eri kansallisuudesta. Ulkomaisen työvoiman kasvun tarpeen ennakoidaan kasvavan entisestään Suomen työikäisen väestön ikääntymisen ja vähenemisen myötä.

Tuoreet työvoimaennusteet ennakoivat, että kiinteistöpalvelualan työllisyysnäkymät pysyvät talouden heikentyneestä tilasta huolimatta hyvinä myös tulevaisuudessa. Alalle tarvitaan tekijöitä kotimaisen työvoiman lisäksi ulkomailta, erityisesti Euroopan ulkopuolisista maista. Kiinteistöpalveluala on huoltovarmuuden näkökulmasta merkittävä tukipalveluala, joten työvoiman riittävyys alalle on välttämätöntä yhteiskunnan toimivuuden ja kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi.

Lausunnolla on jälleen yksi ulkomaalaislain muuttamista koskevista esityksistä, jonka taustalla olevat hallitusohjelmataavoitteet ovat ongelmallisia kiinteistöpalvelualan kannalta. Kiinteistöyönantajat esittää huolensa hallituksen esitysluonnoksessa esitetystä pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytysten kiristämisestä. Esitetty uusi lainsäädäntö uhkaa heikentää entisestään työvoimavaltaisen alan työvoiman saatavuutta ja vaikeuttaa yritysten toimintaa.

Seurauksia kiinteistöpalvelualalle

Eri alojen ammateissa työskentelevien epätasa-arvoinen kohtelu

Hallituksen esityksen mukaan pysyvän oleskeluluvan voisi edelleen saada neljän vuoden oleskelun jälkeen täyttämällä yhden kolmesta vaihtoehtoisesta lisäedellytyksestä. Esitysluonnoksen mukaisiin vuosituloon, koulutustasoon ja työhistoriaan sekä kielitaitoon ja työhistoriaan liittyviin pysyvän oleskeluluvan tiukennettuihin ehtoihin on käytännössä mahdotonta ylittää kiinteistöpalvelualan kaltaisella, palveluja asiakkaille ammattiosaajien toimesta tarjoavalla, matalammin palkatulla toimialalla.

Jo etukäteen on selvää, että tiukennukset johtaisivat työntekijän oleskeluluvalla kiinteistöpalvelualalle työllistyneiden kohdalla pysyvän oleskeluluvan saamiseen aikaisintaan kuuden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen. Korkeasti koulutetuille tai parempipalkkaisilla aloilla työskenteleville tarjoutuvaa mahdollisuutta saada pysyvä oleskelulupa neljässä vuodessa ei siis olisi käytännössä olemassa.

Kiinteistötyönantajat pitää esityksessä esitettyjä, erityisesti koulutus- ja tulotasoihin liittyviä rajoituksia ammatillisen koulutuksen pohjalta suorittavaa työtä tekevän työvoiman näkökulmasta epätasa-arvoiseen kohteluun johtavana sääntelynä.

Kiinteistötyönantajat katsoo, että säännöksen soveltamisalan pitäisi kattaa myös ammatillisen koulutuksen tutkinnot niillä aloilla, joille työllistyminen edellyttää ensisijaisesti ammatillista osaamista.

Hyvin työllistävän ja muille aloille tärkeitä tukipalveluja tuottavan palvelualan toiminta vaarantuu

Pysyvän oleskeluluvan saaminen Suomessa hidastuisi kohtuuttomasti verrattuna muihin Pohjoismaihin. Pohjoismaiden vertailu kertoo, että Norjassa työperäiset maahanmuuttajat voivat saada pysyvän oleskeluluvan jo kolmen vuoden ja Ruotsissa neljän vuoden jälkeen. Suomen ei ole varaa kiristää pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytyksiä, sillä tämä heikentäisi jo valmiiksi muun muassa korkean verotuksen, vaikean kielen ja haastavan ilmaston vuoksi takamatkalta lähtevän maan pärjäämistä kansainvälisessä työvoima- ja osaajakilpailussa.

Esitetyt kiristykset saisivat kiinteistöpalvelualalle työllistyneet ulkomaalaiset ja heidän mukanaan mahdollisesti tulleet perheenjäsenensä kokemaan valtavaa epävarmuutta asemastaan ja tulevaisuudestaan Suomessa. Epävarmuus heikentäisi työntekijöiden työhön sitoutumista ja motivaatiota, mikä puolestaan vaikuttaisi negatiivisesti kiinteistöpalvelualan yritysten toimintakykyyn ja asiakkaille tuotettujen tukipalveluiden laatuun.

Kiinteistöpalveluala on jo pitkään kärsinyt työvoimapulasta, ja ulkomaalaistaustaiset työntekijät ovat olleet keskeisessä asemassa työvoimahaasteen selättämisessä. Pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytysten kiristäminen pahentaisi työvoimapulaa vähentämällä alan houkuttelevuuden lisäksi alan pitovoimaa.

Uusi lainsäädäntö lisää entisestään yritysten hallinnollista taakkaa ja on riski yhteiskunnalle

Kiinteistötyönantajat ennakoivat, että esitysluonnoksen mukaiset muutokset lisääisivat entisestään paitsi työnantajien myös viranomaisten hallinnollista taakkaa. Euroopan ulkopuolisista maista tulevien ulkomaalaisten rekrytointiin ja työlupamenettelyyn liittyvät prosessit ovat edelleen varsin työläitä ja hitaita Maahanmuuttoviraston viimeaikaisista sähköiseen asiointiin ja digitaaliseen asiakäsittelyjärjestelmään liittyvistä myönteisistä uudistuksista huolimatta.

Turha sääntely ja sen aiheuttama byrokratia ja hallinto eivät saisi muodostua esteiksi työnteolle ja toimeliaisuudelle Suomessa silloin, kun työmarkkinoilla on kiinteistöpalvelualan kaltainen ilmeinen tarve saada ulkomaalaista työvoimaa kotimaisen rinnalle. Esitetyt tiukennukset johtavat Kiinteistötyönantajien näkemyksen mukaan kielteisiin vaikutuksiin sekä kiinteistöpalvelualalle että laajemmin koko suomalaiselle yhteiskunnalle.

Lopuksi

Kiinteistöyönantajat katsoo, että nykyinen lainsäädäntö tarjoaa riittävät keinot maahantulosäännösten kiertämisen estämiseksi ja yhteiskunnan turvallisuuden takaamiseksi ja toteaa edellä mainituin perustein, ettei pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytyksiä tule kiristää hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla.

Suunnitelluilla toimilla olisi laaja ja pitkälle ulottuva kielteinen vaikutus työmarkkinoiden toimivuuteen työikäisten määrän vähentymisestä tulevana vuosikymmeninä kärsivässä Suomessa.

Kiinteistöyönantajat ei pidä ulkomaalaislainsäädännön uudistamista useissa erillisissä osissa tarkoituksenmukaisena. Tämä lähestymistapa heijastaa kyvyttömyyttä tarkastella maahanmuuttoa kokonaisvaltaisesti ja avoimesti yhtenä suomalaista yhteiskuntaa palvelevana välttämättömänä ilmiönä.

Kiinteistöyönantajat toivoo, että maahanmuuttoon paneudutaan jatkossa pidemmälle ulottuvana ilmiönä ja kokonaisuutena, jotta uusi sääntely saadaan palvelemaan paremmin sekä yhteiskunnan että elinkeinoelämän vakautta ja tarpeita.

Helsingissä 7. maaliskuuta 2025

KIINTEISTÖYÖNANTAJAT RY

Tiia Brax
johtava asiantuntija